

DADZIS

1977

9

SATĪRAS
UN HUMORA
ZURNĀLS.
IZNĀK
KOPŠ
1957. GADA
DIVAS REIZES
MĒNEŠ

© LKP CK Izdevniecība,
«Dadzis», 1977.

Nr

— Uzmanīgāk, jūs mani izputināsiet!

— NU GAN MŪS APCEL NO VISĀM PUSĒM!

M. RAMANE

JAUNĀKAIS ZINĀTNĒ UN TEHNIKĀ

LĒKŠANA NO VILCIENA

Pasažieri, kas brauc ar vilcienu «Caika», nesen redzēja divainu skatu. Kad vilciens tuvojās Cēsim, no tā izlēca cieniņjama izskata pilsonis un, galvu sakēris, iebēga mežā. Visi nodomāja, ka nelaimgais sajucis prātā. Tā šis gadījums arī būtu alzmirsts, ja drizumā no «Caikas» neizlēktu vēl viens cieniņjama izskata pilsonis. Pagāja dažas dienas, un tika konstatēts, ka lēkšana turpinās — šoreiz vienlaicīgi izlēca trīs pilsoņi un, galvas sakēruši, iebēga mežā.

Par noslēpumaino lēkšanu padzirdēja zinātnieki. Kā jau tas zinātniekiem pieklājas, viņi nekavējoties sāka pētīt lēkšanas iemeslus. Iztaujājot aculieciniekus, noskaidrojās, ka visi izlēkušie pilsoņi vagonā atstājuši kādu mūzikas instrumentu vai nošu burtiņas. Tātad tie pēc profesijas bijuši cilvēki ar muzikālu dzirdi. Svarīgs, bet absolūti neizprotams fakts!

Turpmāk zinātnieki rīkojās ļoti gudri — viņi sāka neuzkrītoši novērot visus mūzikus, kas brauca ar «Caiku». Tīcat vai ne, bet arī šie mūziķi izlēca no vilciena! Turklāt izlēkšana vienmēr notika piecas minūtes pēc tam, kad vagonos tika ieslēgta translācija, kas pārraidīja mūziku.

Nu zinātnieki mūziķu divainās rīcības iemeslu saprata. Diemžēl tūdaļ izvirzījās cits jautājums, uz kuru atbildēt būs vēl grūtāk: kāpēc, tādu kahofoņļu un ķērksanu dzirdot, no vilciena nelec ārā arī pārējie pasažieri? Nav taču iespējams, ka viņiem visiem absolūti nebūtu muzikālās dzirdes!

REDZES HALUCINĀCIJAS

Neparastus skatus novērojuši garāmgājēji pie vairākiem Rīgas

veikalēm un ēdnīcām, ko pašreiz remontē. Tur drūzmējušies lieli laužu pūļi, skanējuši saucieni: «Viņi ir trīs!», «Nē, četri!», «Nevar būt!» un visi centušies piekļūt veikalam pēc iespējas tuvāk.

Kad garāmgājēji paaugstinājušies, kas tur noliek, viņiem paskaidrots, ka remontējamā veikalā strādājoši veseli trīs vai pat četri vīri. Tūlīt garāmgājēji centušies piekļūt veikalam tuvāk. Ja teiktāls par trim vai četriem remontstrādniekiem izrādītos patiesība, viņi vēlāk varētu saviem bērniem un bērnu bērniem stāstīt, ka savā mūžā redzējuši kaut ko tādu, kas noliek pa gadsimtiem reiži.

Zinātnieki, kuriem jautāja, vai tamlīdzīga parādība vispār ir novērojama, atbildēja visai skeptiski. No tīri teorētiskā viedokļa raugoties, remontējamā veikalā, protams, vienlaicīgi varot atrasties arī četri vai pat pieci remontētāji, taču visticamāk, ka milzīgais remontētāju skaits bijis tikai optiska ilūzija. Varbūt veikalā atradies kāds spogulis, kas viru skaistu dubultojs. Ir pārāk labi zināms, ka Rīgas veikalus, ēdnīcas un aptiekas remontē gadlēm. Šo faktu, starp citu, jau vairākkārt apliecinājuši arī žurnālisti savos rakstos un fejetonos. Ja veikalu un ēdnīcu remontdarbus patiešām pildītos tik milzīgs remontētāju skaits, kā apgalvo garāmgājēji, tad remontdarbi tiktu pabeigti dažu mēnešu vai, sliktākā gadījumā, pusgada laikā.

Bet tas izklausās absolūti fantastiski, tāpēc visticamāk, ka garāmgājējiem bijušas redzes halucinācijas.

A. ISAIS,

zinātņu kandidāts

— TAM JAU LAIKAM TĀRPIŅI NAV PRĀTĀ...

E. OSS

D. BREIKŠS

DĀRGA TAUPĪBA

«No gaisa nekas nekrīt. Tāpēc ar dažādām vērtībām nevajag šķiesties pa labi un pa kreisi,» tā savā laikā sprieda Stāmerienes padomju saimniecības speciālisti un secināja, ka jātaupa, kur vien iespējams.

Principā šī doma ir zelta vērtība. It īpaši, ja saimniecībai vairāki rādītāji ir tādi, par kuriem, maigi izsakoties, var vēlēties krietni labākus... Viens no tādiem neiepriecinošiem rādītājiem Stāmerienē bija fermu produkcijas pašizmaksa. Ko darīt, lai šo rādītāju kaut drusku uzlabotu? Acīmredzot jāsamazina izdevumi. Un daži lopkopības speciālisti jau pagājušajā gadā sāka tos samazināt ar sevišķu neatlaidību.

— Ko nozīmē skaitīt un svērt sivēnus? — iecirkņa zootehniķe Rasma Stalde toreiz prātoja. — Tērēt papīru, deldēt svarus, izlietot zīmulus. Galu galā arī kurpju un zābaku zoles plīst, ik mēnesi staigājot uz kūti. Tiesa, pēdējais apstāklis gan vairāk attiecas uz personīgo mantu, un tomēr...

Taupības kampaņa nemanot vērsās plašumā, un drīz vien tajā iekļāvās arī citi cūku fermas darbinieki. Tā, piemēram, cūkkope Ella Rozeniece taupīja vārdus un darbus, vadīdamās no šāda apsvēruma: «Ja sivēns piedzimst, bet pēc tam izlaiž garu, diez vai ir liela nozīme par to trīt mēli...»

Racionālās darba organizācijas ekonomiskais efekts atspoguļojās vēlāk cūkkopes rakstiskajā paskaidrojumā revidentiem: «...atsevišķos kritušos... sivēnus neuzrādu vetārstei, kā rezultātā nav attaisnojošu dokumentu par sivēnu krišanu...»

Gada beigās taupīšanas jomā tika gūti jauni panākumi. Inventarizācijas komisija atzina, ka fermas durvis no pārmērīgas virināšanas var priekšlaikus nolietoties, un tāpēc nolēma pa kūtim un aizgaldiem labāk nestaigāt.

Bet iecirkņa zootehniķe Stalde klusībā sminēja.

«Tas, ko pārējie kolēģi, ieskaitot cienījamās komisijas locekļus, veikuši ekonomijā, ir tikai tādi ziedīņi, salīdzinot ar mūsu ieguldījumu. Spriediet pašī Telpas, briba, pakaiši, elektroenerģija un vēl daudzas ir vajadzīgs četrdesmit astoņiem sivēniem. Un, lūk, visas šīs vērtības ir ietaupītas!» tā viņa būtu varējusi teikt.

Būtu varējusi un tomēr neteica. Tikai vēlā pavasarī, kad Stāmerienes padomju saimniecībā notika revīzija, Stalde savā paskaidrojumā kautrīgi rakstīja: «Decembrī, pārbaudot sivēnu kopskaitu, trūka 48 sivēnu...»

Šī pati revīzija, starp citu, atklāja, ka cūktie taupītāji līdz pavasarim spēruši vienu krietnu soli uz priekšu. Jo šoreiz runa bija par 63 sivēniem, kuru fermā trūka.

Kā redzams, arī taupība dažkārt var kļūt par itin dārgu prieku.

A. KNIED

Starp citu

Bārstot siltjumus, sagādāja lielu darbu apkopējai.

Pārpūlējās, ... paceļot balsi.

Pieklājīgas domas neieskrie prātā. Tās — ienāk.

Savu īsto seju rāda arī tas, kurš visiem griež muguru.

Pārbaudot reflektanta zināšanas, atklāja, ka tās ir viļņotas.

Nesaprata, kāpēc dzīve ir tukša — ja to piepilda pudeles un glāzes.

Vērdi aizsteidzās priekšā domai tik tālu, ka beidzot pameta to.

ARMĪNS LEJINS

Kas to bija domājis...

Poliklīnikas uzgaidāmā telpā satiekas divi veci paziņas.

Pirmais. Krogā šitā vajadzēja tikties, nevis te.

Otrais. Bija laiks, kad tikāmies arī krogā.

Pirmais. Paēgri pārstājam. Daži mūsējie turpina.

Otrais. Tie, kuri savu normu vēl nav izdzēruši.

Pirmais. Mēs pasteidzāmies.

Otrais. Kas to bija domājis, ka tik ilgi nodzīvosim.

Pirmais. Jā. Tagad ārstējamies. Kas tev kā?

Otrais. Ar iekšējo sekrēciju kaut kas nav kārtībā.

Pirmais. Man atkal, zini, sirds vairs lēnā nevīžo pildīt savus tiešos pienākumus.

Un viņi sāk runāt par savām kaifēm, no kurām gribētu līgt vaļā, lai vēl varētu padzīvot. Kaut arī bija nodzīvojuši ilgāk, nekā jaunībā tika domājuši.

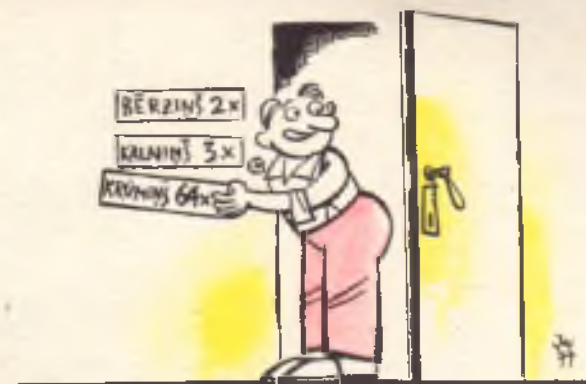
Paši vainīgi!

— NESAPROTU, KUR LĀI LIEK ŠIS KASTES!
— PAJAUTĀJIET SAVA UZŅĒMUMA JAUNAJAI ESMI!
— JAUNĀ ESM LĀI ĒRĪCĀ KASTĒS ID JĒRĪCĀ!

— ŠODIEN JOKU NEBŪS, REDAKTORS IZKĀPA NO SAVA AUTO AR KREISO KĀJU!

K. LIEDE

I. MELGAILIS

— ARĪ SEITI

E. OSS

HALTŪRA

Nē, tu man pajautā — kas es esmu... Atbildešu — meistars, principā krāsotājs. Zini, ko es darbā deru? Sēžu, skatos, prātoju, pēkšņi pienāk brigadieris un saka — domāšana neesot darbs, par to prēmiju nemaksājot. Lai es krāsojot lābi fiksi, citādi šie nevarot atskaitīties, nevarot galus kopā savilkt, nevarot prēmiju saņemt. Lai saraujot, lai nohaltūrējot kaut kā.

Bet tagad tu man pasaki, kas tā haltūra tāda īsti ir! Atbildešu — tas ir tas, kad es ārpus darba laika un kādu drusciņu pa darba laiku privātmājas īpašniekam strādāju. Ne jau par mīļu paldies, ne jau par sirsnīgu tencināšanu... Tev pašam arī privātmāja drīz nāks gatava, tu taču pēc neilga laiciņa tāpat pie manis skriesi, lūgsi, lai es tev visas četrās sienas ar glanci iztaisu, lai nohaltūrēju pēc labākās sirdsapziņas. Tā, ka spīd un laistās! Bet Ješka nemaz citādi haltūrēt nevar! Es taču ikvienā haltūrā aknas, nieras, es savu sirdi ielieku iekšā! Es taču strādāju kā pēdējais zirgs! Ja es par šito naudu, par lielo rubuli sāksu strādāt šā tā, man taču tas pašam kodis keulā, man taču nāksies sarkt pa visu savu godīgo meistara gīmīl! Jo neviens privātmājas īpašnieks mani vairs pār sliekšni nelaidīs pāri!

Bet brigadieris man soka: «Ješka, nohaltūrē kaut kā! Plāns svīst!»

Kā tad šis nesvīst, ja viens mazdrusciņ, otrs mazdrusciņ... Un brigadieris brēc: «Ješka, kusties! Ješka, sarauj!» Bet es no šitā brigadiera «sarauj, sarauj» varbūt kļūstu kā jauniņš gurķītis — zaļš un pumpains! Pēc tādas brēcšanas, lai dabūtu sārtumu vaigos, ar pāris alinēm vien nepietiek!

Tāpēc lai brigadieris nebrēc uz mani: «Ješka, sarauj! Ješka, nohaltūrē!» Ja es darbā sāksu strādāt kā pa savu brīvo laiciņu, kas tad man vairs iznāks par haltūru? Vai man pietiks kārtīgai haltūrai aknu, nieru, sirds un zirga spēku?!

P. AURINŠ

PUTRA

Atskārtis, ka viņa veselība vairs nav tāda kā pirms pāris gadiem, Pēteris Plaviņš iegriezās pārtikas veikalā un nopirka kārbu «Herkulesa», ko izgatavojusi Rīgas miltu un putrainu ražošanas apvienība «Sarkanais Oktobris». To pašu izdarīja viņa sieva Vija.

No rīta Pēteris nevarēja vien sagaidīt savas auzu pārslas.

— Ko tu tik ilgi vāri? — viņš pārmeta sievai.

— Kā ilgi? — putru maisot, Vija atbildēja. — Auzu pārslas, iejauktas verdošā ūdenī vai pienā, ir jāvēra divdesmit minūtes. Tā ir rakstīts uz šīs «Herkulesa» paciņas.

— Tu esi pārskatījusies, mana mīlā, — Pēteris neticēja. — Lūk, te, uz manas paciņas, ir

nepārprotami teikts: «Auzu pārslas «Herkulesa»... ir gatavas pēc desmit minūšu vārīšanas.»

— Varbūt katrā pakā ir sava pārslu šķirne?

— Nē, uz abām pakām drukāts viens un tas pats Valsts standarta numurs: «5376-59»!

— Nevienam no jums nav taisnība! — virtuvē gavilēdama iedrāzās Pētera un Vijas meita Ilona. — Auzu pārslu biezputra jāvēra trīsdesmit minūtes! Re, te ir rakstīts! — viņa parādīja L. Žihāres rediģētās grāmatas «Uztura mācība» 351. lappusi un pievērsa vecāku uzmanību 46. tabulai.

— Tā ir gan putra! — vecāki iesaucās.

A. BARENBAUMS

I. MELGAILIS

Pavasariņa metamorfoze

Es vienmēr sapņoju par mieru un klusumu. Man liekas: ja mūsu mājā pastāvīgi valdītu klusums, es jau sen būtu uzrakstījis «Zelta teju» vai vismaz «Sudraba aitu».

Bet kur nu — tikko atvērt acis, tā sākas.

Jaunais pāris virs manis (es dzīvoju otrajā stāvā) jau ir ieslēdzis magnetofonu. Un, protams, uz visskaļāko.

Vecais pāris (Rikitikitāviņu ģimene dzīvo zem manis), pudelēm šķīdot, uzsāk skaļas debates, lai noskaidrotu, kam jāiet uz taras nodošanas punktu.

Kaimiņš pa labi čīgā uz vijoles. Turkiāt tik nemākulīgi, ka manai eņejai uz loga sāk červeļēties lapas.

Kaimiņš pa kreisi, savācis kopā visu savu resgaļu baru, stāsta mazajiem, ka svētdienas rītos jāuzvedas klusāk, jo daudzi cilvēki pēc smagas darba nedēļas grib ilgāk pagulēt vai savā nodabā pasāpot. Atbildīgo audzināšanas darbu viņš veic tik iespaidīgā tonī, ka kafijas tasīte uz mana naktsgaldīša dreb un lēkā...

Un tad vēl kolēģi. Tie zvana vienā zvanišanā, zvana par katru sikumu. Piemēram: vai taisnība, ka nākot kaut kāda īpašu iesnu epidēmija? Ko varētu nozīmēt šāds sapnis: balts suns pārskrējis ceļu melnam kaķim. Vai atkal lūdz izteikt prognozi: būs lietus vai nebūs?...

Un tā tas turpinās no dienas dienā, no dienas dienā...

Jā. Bet šorīt es pamodos un neticēju savām ausīm. Klusums. Mājā valdīja absolūts klusums! Es, protams, nolēmu, ka esmu vēl aizmidzis un sapņoju. Taču nē! Žigli iekniebu sev ausī un priecīgi iesaucos: «Sāp!» Bet, ja jau sāp, tas nozīmē, ka es neguļu, ka esmu pamodies. Pamodies un nedzirdu neviena trokšņa. Kaut kas fantastisks!

Es zibenīgi izlēcu no gultas, ātri nomazgājos, izdzēru tasi kafijas un ar labpatiku nosēdos pie rakstāmgalda.

Pirmā rindkopa uz baltas lapas radās pati no sevis. To es biju nēsājis un auklējis savā prātā mēnešiem ilgi.

sinošs klusums! Tas aicināja Murkānu radīt kaut ko kolosālu un vienreizēju!

Uzrakstījis šos vārdus, britiņu padomāju un nolēmu sastādīt nelielu plānu vai, pareizāk, — sižeta konspektu.

«Jā... Bet kas tad galu galā ir noticis ar jauno pāri?» nepabeidzis konspektu, bažīgi nodomāju. «Ap šo laiku magnetofons ellaž jau darbojās ar pilniem apgriezieniem. Varbūt sastrīdējušies? Žēl... Trokšņains, bet miligs pāris. Vienmēr abi kopā. Gan uz darbu, gan no darba. Gan uz kino, gan no kino. Gan uz veikalu, gan no veikala... Hm. Galu galā — kāda man tur daļa! Jāizmanto klusums un jāatraits beidzot savi radošie spēki.»

«Klusums! Tādā klusumā Mendeļevs droši vien izstrādāja elementu periodisko sistēmu! Tādā klusumā Einšteins radīja relativitātes teoriju! Tādā klusumā Sečenovs formulēja psihiskās darbības refleksu teoriju...»

Es uzrakstīju vēl vienu rindkopu un pēkšņi saraucu pieri.

«Jaunie ir jauni. Ar viņiem nekas briesmīgs nevar notikt. Bet kas noticis ar pāri no apakšējā stāva? Nav dzirdama ne tukšo pudeli šķīdona, ne debates par to, kam jāiet uz taras nodošanas punktu. Un ja nu kaimiņi saslīmuši? Kā nekā — cilvēki jau gados. Varbūt kādam no viņiem ir infarkts!»

Šī doma mani ļoti sarūtināja un ievērojami attālināja no stāsta sižeta. Izlēlē man sāka rādīties visādas zāļu pudelītes, sānītāri, nestuves, ātrās palīdzības mašīna...

Ar milzīgu gribas piepūli aizdzinu šīs uzmācīgās domas un uzrakstīju trešo rindkopu:

«Murkāns apsēdās pie rakstāmgalda un priekā gaviļēja. Kāds satraucoši radošs klusums! Ko darīt? Rakstīt elēģisku romānu, jautru komēdiju vai žultainu feletonu?»

Tālāk es netiku.

«Bet kas tad lēcies vientuļajam čigātājam?» radošo procesu atkal pārtrauca bažīga doma. «Tik dzīvespriecīgs vīrs — tas jau nu nevar ne no šā, ne no tā nēmt un sadalīt...»

Un pēkšņi manā atmiņā uzauza kāda nejausi redzēta ainiņa. Čigātājs un jauna skaista sieviete. Jā, jā, viņi stāvēja pagalmā un klusi sarunājās. Tad jaunā sieviete pagriezās un steigšus devās prom. Čigātājs viņu sauca, bet jaunā sieviete pat neatskatījās.

Skaidrs: nelaimīga mīlestība! Bet ko dara atstumtas vai pamestas mākslinieciskas dvēseles? Es pēkšņi nodrebēju. Mākslinieciskas dvēseles pakaras vai arī noslicinās pudelē. Man kļuva aukstas pēdas. Žigli uzvāriju vēl vienu tasi kafijas, izdzēru to un daļēji atguvu dvēseles mieru. Galu galā ne jau visi pakaras vai slicinās. Daži, vilušies mīlestībā, pievērsās darbam. Varbūt arī čigātājs pašlaik kaut ko dara.

Šī doma mani nomierināja. Un es uzrakstīju nākošo sava stāsta rindkopu:

«Murkānam bija tāda sajūta, it kā viņš sēdētu nevis krēslā, bet auļojoša zirga mugurā, it kā rokās viņš turētu nevis lodīšu pildspalvu, bet piķi! Tūlīt, tūlīt viņš izrēķināsies vispirms ar jauno pāri, tad ar veco, pēc tam ar čigātāju un beidzot ar kaimiņu pa labi...»

«Kāda te var būt runa par izrēķināšanos?» mana iekšējā balss atkal pārtrauca domu gājienu. «Kas noticis ar kaimiņiem pa labi? Kāpēc Septinjānis skalā balsi nestāsta saviem bērniem, ka svētdienas rītos jāuzvedas klusi? Nē, nē, šodien noteikti kaut kas ir noticis!»

Satraukts es piecēlos, izlocīju kājas, tad piezvanīju Trokaderim. Nu tam, kas vienmēr man zvana un interesējas, vai mūsmājās visi veseli. Klusums. Nekādas atbildes.

Mans nemiers augtin auga. Pēc brīža mēģināju sazvanīt Pohupovski, lai pajautātu, kādu sapni viņš šonakt redzējis. Klusums.

Juzdams, ka sirds sāk dauzīties arvien stiprāk, es steidzīgi uzgriezu Trīskumēļa telefona numuru. Ja nekas ārkārtīgs nav noticis, viņš noteikti gribēs zināt, kāds šodien būs laiks! Taču vada otrajā galā neviens

Divaini! Izgāju pagalmā un pamanījis tur sētnieci Maldas tanti, čukstus jautāju:

— Sakiet, lūdzu, kas šodien noticis!

— Nekas nav noticis, — sētniece paraustīja plecus un vēriģi mani aplūkoja. — Neko neesmu dzirdējusi.

— Kā — neesat dzirdējusi? — Es sāku stāstīt: — Magnetofons trešajā stāvā klusē. Rikitikitāviņi uz taras nodošanas punktu nepoas. Vijole nečīgā. Un daudz bērnu tēva Septinjāna dzīvoklī valda nāves klusums.

— Ak, lūk, kas jūs uztrauc! — sētniece iesmējās. — Muzikālais pāris no paša rīta devies tūrisma pārgājienā, Rikitikitāviņi atstājuši māju pirms saullēkta ar maksīķerēm rokās, vijolnieks tepat pagalmā satika kādu jaunu sievieti un aizskrēja uz jūrmalu, bet Septinjānis kopā ar sievu un visiem septiņiem bēr-

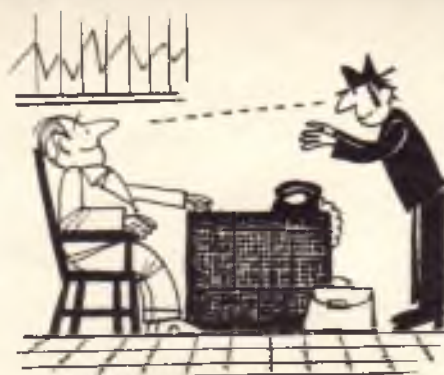

niem aizbraucis uz Mežaparku. Pavasariņš taču ir klāt! Paskatieties, kas par laiciņu šodien! Tādā dienā grēks sēdēt mājās!

Uzkāpis savā dzīvoklī, es atkal apsēdos pie rakstāmgalda. Taču nekas jēdzīgs galvā nenāca. Vainīgs bija tas nepanesamais, uztraucošais klusums...

Galū galā mani sāka pārņemt dusmas. Muzikālais pāris devies pārgājienā! Rikitikitāviņi maksīķerē! Vijolnieks ar savu dāmu klejo pa jūrmalu! Septinjānis priecājas pa Mežaparku, bet man te jāsēž šajā nepanesamajā klusumā un jāraksta stāsts! Paldies! Vai tad arī man nav tiesību doties pārgājienā, maksīķerēt, braukt uz Mežaparku un, galu galā, — pat kļāpot pa jūrmalu ar meiteni?

Desmit minūtes vēlāk arī es traucos pretim pavasarim...

saņemsi trīsdesmit rubļus», Kleinšmits padēvās.

Drīz vien Dreimanis tādā pašā vardarbīgā veidā apstrādāja lētičīgo šoferi Kovaļovu un bērniībā visnotaļ godīgo Pūres dārzkopības izmēģinājumu stacijas strādnieku Sproģi.

Apstrādāja un lika viņiem par trīsdesmit rubļiem veikt fiktīvus darbus.

Lasītājiem varbūt šķitīs dīvaini, ka rūpkombināta direktors Maskats tā uzreiz pakļāvās rūdītājam mahinatoram.

Nebūt nē! Tā tas nebija. Direktors Maskats pavadīja ne vienu vien bezmiega nakti, apsvērdams, ar ko tas hipnozes jompadrācis var beigties. Viņu ilgi mocīja godīgas šaubas un nevilīto bailes. Direktors sevišķi pārbijās, kad Dreimanis kādā jaukā dienā fiktīvo strādnieku darba algas pārpalikumu piedāvāja viņam — rūpkombināta direktoram.

— Te būs jūsu daļiņa! — meistara vietas izpildītājs mierīgi nolika uz galda žūksnīti desmitnieku un sāka direktoru hipnotizēt.

— Nevajag, nevajag... — Maskats žigli novērsās. — Ja nu to visu uzzina mūsu priekšniecība — Latvijas PSR Patērētāju biedrību savienība vai arī milicija, ko tad?

— Nebīstieties! — Dreimanis mierinoši uzlika direktoram roku uz pleca. — Jūs taču pakļāvēties manai hipnozei. Paklausies arī revidentu. Man vajadzēs tikai pateikt «Tiš, prom!», un viņi paklausīgi tipinās uz turieni, no kurienes nākuši.

— Bet vai citi arī piedalās tajā fiktīvajā peļņā? — direktors jautāja, slaucīdams nosvīdušo pieri.

— Protams! — Dreimanis apliecināja. — Savu daļu ņemu es, savu daļu darbu vadītājs

Karakons, savu daļu galvenais inženieris Turiščevs...

— Nevajag, nevajag... — Maskata dvēselā pēdējo reizi uzliesmoja godīguma uguntiņa. — Naudas man nevajag. Taču no kolektīva arī negribas atrauties. Tāpēc nohipnotizējiet strādniekus tā, lai viņi man uztaisa skapi-sekciju. Nu tēdu par 342 rubļiem. Par velti, protams...

Kad skapis-sekcija nokļuva Maskatu dzīvoklī un naudiņu par to neviens neprastīja, direktors kļuva drošāks.

— Paklausies, Dreimanī! — ieaicinājis hipnotizētāju savā kabinetā, Maskats viņu familiāri uzrunāja. — Kā tad mums ar tiem darbiem sokas?

— Labi sokas, biedri direktor! — meistara vietas izpildītājs atbildēja. — Fiktīvu darbiņu vien ir par 77 tūkstošiem un 614 rubļiem padarījis!

— Tad jau par godu tādiem panākumiem derētu kāds banketiņš.

— Nebūtu par skādi, biedri direktor. Vai pavēlēsiet vēl kādu pierakstījumu noformēt?

— Nē, nē. Manuprāt, nevajag pārāk aizrauties ar tiem pierakstījumiem. Pastāv arī norakstījumi. Tāpēc šoreiz noturiet labāk nelielu hipnozes seansīņu, — direktors iesmējās un kaut ko iečukstēja Dreimanim ausī.

Čukstēšanas rezultāti bija apbrīnojami.

Nākamajā dienā direktors Maskats parakstīja pavēli, ka par izcilu darbu naudas prēmijas piešķirtas:

augļu pārstrādāšanas ceha meistarei Skrubei;

galdniecības ceha vadītājam Brīveram;

augļu pārstrādāšanas ceha vadītājam Akmentīnai;

normētājai Locai.

Bet vēl pēc dienas pirmrindnieki kā nohipnotizēti naudiņu labprātīgi atdeva un tā tika ieskaitīta banketa fondā.

Grūti pateikt, kādus papīra darbus un nedarbus vēl būtu pastrādējuši Maskata vadītā uzņēmuma darbinieki, ja Jaunpils nenotiktu tas liktenīgais bankets. Šeit ieskurbušie meistari laikam pārāk skali dalījās savā pieredzē, jo drīz vien ar gaviļniekiem sāka meklēt kontaktus milicijā.

... Tagad pa rūpkombināta cehiem kā apsvillis skraida kāds noraizējies vīreļis. Ieraudzījis revidentus, viņš bola acis un neatlaidīgi čukst: «Tiš, prom! Tiš, prom!...»

Bet tavu trakumu! Izrādās, ne jau visi pakļaujas hipnozei.

1. ODS

— ATKAL AITAI!
— ES JAU NEESMU DULLS, LAI KERTU SLIMUS ZAĶUS UN STIRNAS.

U. MEZAVILKS

— KĀ TEV LIEKAS, KAS MUMS BŪS — ZIGULIS VAI MOSKVIČS!

E. OZOLINS

TĀLREDZĪGS UZVARETĀJS

Aršana, protams, nav autorallijs, un tomēr rajona traktoristu sacensības ir ļoti populāras. Ik reizi pirms šā ievērojamā notikuma laudis visos sikumos pārrunā, kāds varētu būt aparto hektāru skaits, kas sasniegs vislabāko rezultātu, cik vērtīgu balvu saņems čempions. Prognozēšanā piedalās ne tikai paši mehanizatori un viņu tuvinieki, bet arī rajona priekšnieki un, protams, avižnieki.

— Varu derēt, uz ko vēlaties, — pirms kārtējām sacensībām paziņoja rajona laikraksta līdzstrādnieks Pupenājs. — Uzvarēs kolhoza «Zelta kacēns» traktorists Stikeltārs. Viņam piecus gadus no vietas bija labākie rezultāti aršanā, un viņa traktors vienmēr iet kā pulkstenis.

— Stikeltārs ir labs mehanizators, — piekrita lauksaimniecības pārvaldes inženieris Škicbārda. — Bet vai tad Južničāns ir sliktāks? Pērn viens pats visas papuves savā kolhozā uzāra un vēl kaimiņiem palīdzēja.

— Es gan turēšu ikšķi par Spundēnu! — savu favorītu nosauca arī «Lauksaimniecības tehnikas» rajona nodaļas darbiniece Burkāniņa. — Veikls un reti apzinīgs traktorists. Rezerves daļas vienmēr pats kaut kur sadabū.

Kad statistiķi apkopja rezultātus, izrādījās, ka visiem par izbrīnu rajona traktoristu pavasara sacensībās ir uzvarējis nevienam nepazīstams kolhoza «Rudzupuķe» traktorists Garbomis.

— Cūkas laime! — apsveikdams čempionu un pasniegdams viņam «Dzintara traktoru», čukstus mosunijās lauksaimniecības pārvaldes inženieris Škicbārda.

— Neticami! — vēlreiz pārskatīdams papirus, plecus raustīja avižes līdzstrādnieks Pupenājs. — Pavasara sākumā par tādu ne dzirdēts nebija. Bet galu galā šis ņem un nosmeļ visu krējumu!

Arī «Lauksaimniecības tehnikas» nodaļas darbiniece Burkāniņa negribēja samierināties ar savu favorīta zaudējumu.

— Vienkārša nejaušība! — uzmetusi lūpu,

viņa secināja. — Nākamajā posmā noteikti uzvarēs Spundēns!

Taču viņas prognoze nepiepildījās. Rudens sacensībās atkal uzvarēja Garbomis.

«Droši vien, mums nemanot, ir uzplaucis jauns talants!» pasniedzis uzvarētājam «Dzintara arklu», nodomāja lauksaimniecības pārvaldes inženieris, sameklēja rajona avižes līdzstrādnieku un ierosināja veltīt divkārtīgajam uzvarētājam slavinošu aprakstu.

— Pacentišos, — Pupenājs apsolīja un, kad nākamajā pavasarī aršanas darbi atkal sāka rīdēt pilnā sparā, devās uz kolhozu «Rudzupuķe».

— Kur ir čemplons? — apbraukājis ar mopēdu visus kolhoza arumus un Garbomi nekur nenasastapis, avižes līdzstrādnieks beidzot jautāja traktoristiem. — Vai tikai negul uz lauriem?

— Ko jūs... Garbomis gatavo augsni nākamajam uzvarām! — viri, bārdās sminēdami, paskaidroja. — Jau trešo dienu cienā dispečeru, kas sastāda pavasara darbu pārskatus...

J. PODS

Kaut kalendārs vēl tikai
pusi šķīr
Tām lappusēm, kas
atdodas tēk mūžam,
Savs liktenis Tev tomēr
jāzīn ir —
Ar mani salstītam
Tev jāpaliek ir mūžam.

«DADZIS»

KĀ AR PELĪTĒM?

Tūlīt pēc svētkiem visi atkal ieradās mīes darbā. Protams, ķerlīs pie skaitļiem un ailēm ir grūti, tāpēc sēžam tā omulīgi katrs pie sava rakstāmgalda un pārrunājam, kā kurais svinējis.

Spainela ģimenē ar šampanieša pudeli bija izsītuši jaunajai sekcijai stiklu. Klipsis otrā dienā gluži nosalis pamodies uz tepika, bet Kokainis rīta pusē pie ieslēgta televizora un, kas pats dīvainākais, gluži viens, kaut gan ļoti labi atcerējies, ka svētku vakarā ciemiņi bijusi pilna istaba.

...Te uzreiz atvērās durvis un parādījās sieviete ar somu rokā.

— Vai pelītes nemanāt? — viņa jautāja.

— Pelītes? — Klipsis pārjautāja.

— Protams, nē.

— Tad parakstieties! — viņa pasniedza Klipsis garu sarakstu, kur vienā no ailēm bija ievilkts ķeksis. Klipsis ātri uzšāpa savu ķeburu. Sieviete aizgāja.

— Savādi, — Spainels paraustīja plecus. — Kāpēc viņa tā jautāja?

— Un turklāt pieprasīja parakstu... — Kokainis novilka.

— Hm, — Klipsis kastīja pakausi un atkārtāja: — «Pelītes nemanāt, pelītes nemanāt...» — un sāka aizdomīgi skatīties apkārt.

— Jods viņu zina... Varbūt mēs patiesi vairs nemanām? — Spainels pašķīlēja uz abiem darbabiedriem.

— Tā parakstīšanās nav uz labu, — Kokainis rauca pieri.

— Atzīt kaut ko tādu ar melnu uz balta...

Klipsis sievieti ar somu panāca vēl gaitenī un atsaucā savu parakstu. Vīri visi kā viens apliecināja, ka redz pelītes, turklāt ļoti daudzas.

Sieviete lika pa kaktiem indi un Klipsis centīgi viņai rādīja vietas, kur pelīšu visvairāk.

— Ufi! — Kokainis nopūtās, kad sieviete beidzot bija prom. — Izdevās tomēr apmānīt.

— Bet mēs taču neredzam! — Klipsis pielāca kājas. — Lai šampanieša pudele par lukturi pārvēršas, bet mēs tās pelītes patiesi nemanām!

— Nebļausies! — Kokainis viņu apsauca. — Nesaki nevienam, un būs labi.

KATRĪNA BOZIS

U. KALNINS

V. ZAKIS

— JA KALNS NENĀK PIE MUHAMEDA, TAD MUHAMEDS...

— NU UN KO TAD DAKA MUHAMEDS?!

U. MEŽAVILKS

Pa lūpām...

— Ei, ko tu darī! — kādā kautiņā gadījās dzirdēt pārsteigtu izsaukumu. — Nesīt pa lūpām! Šit pa muti! Neesi lasījis Montāz Kromas dzejoļu krājumu «Lūpas. Tu. Lūpas. Es»? Vajag sekot literatūrai.

— Tu pats neesi lasījis, — uz brīdi nolaidis atvēzēto roku, sītejs piezīmēja. — Tur sacīts: ja pazaudē lūpas. Protams, ka tad nekas cits neatliek, kā sist tieši pa muti. Bet, ja nav pazaudējis, neskarot lūpas, pie tās nemaz netiek klāt.

— E nē, brālīt. Paklausies:

«Lūpas nesīt nekad,» tur rakstīts. «Vai varētu iedomāties cilvēku, kas atvēzētos pret apmulsušām lūpām. Un lūpas vienmēr ir apmulsušas.»

— Mulķības, — sītejs nopļāvās. — Ir visādas. Arī izaicinoši nekaunīgas, kā tavējās.

Un atvēzējies iesita vēlreiz. Tā dzīve valdonīgi iet savu ceļu, nerēķinoties ar dzejnieku izteiles atzinumiem, lai tie būtu cik pacilāti. Ko tu viņai padarīsi?

A. LEMESIS

Ak, šis sāpju bērniņš — apdarīte!

Apdares materiālu jautājums ir ļoti aktuāls un, varētu pat teikt, — sasāpējis. It sevišķi tas attiecināms uz apdares materiāliem, kas pakļauti dabas untumiem un ko diendienā slīpē automašīnu, motociklu, velosipēdu bērnu ratiņu riteņi un gājēju zoles. Lasītājs droši vien jau būs noprātis, ka runa ir par ielu, kājceliņu, laukumu apdari — dzelzsbetona plātnēm un apmalēm.

Lai, iztirzājot šo jautājumu, nerastos pārāk lieli asumi, runāsim ipaši maigā un mīlgā tonī.

Varbūt sāksim ar Raiņa Dailes teātra laukumu. Uzmanīgs gājējs būs ievērojis, ka laukums ir noklāts ar lielākām un mazākām dzelzsbetona plātnēm, no kurām vienas vēl ir tīri gludiņas, tādas, kādas pērnā gada nogalītē uzklāja. Citas nav izturējušas ziemiņas pārbaudīti. Sākumā no plātnēm atlēca pa smilšu graudiņam; tad izriņķoja kāds akmentiņš. Citām jau atkailinājušās dzelzs stiegrīņas. Interesants liekas fakts, ka lielās, garenās plātnēs ir pārcietušas ziemiņu labāk nekā mazās. kvadrātveidīgās.

Gan vienas, gan otras izgatavojusi Latvijas PSR Būvmateriālu ministrijas celtniecības materiālu un konstrukciju Jēkabpils ražošanas apvienība.

Tāču vislielāko ievēribu pelna fakts, ka šajā pašā apvienībā gatavotās plātnes, ar kurām noklāts Latviešu sarkano strēlnieku laukums, ir joprojām gludiņas par spīti vairākām ziemiņām un vasarīņām.

Tāds jau tas betoniņš ir. Grūti izprast tā dabību. Tas pats attiecināms uz betona apmalītēm. Starp citu, par šīm pašām apmalītēm, kas drūp nevis dienām, bet stundām un rada prāvu aizplūsto-

šas naudiņas straumīti, rakstijām žurnāla 1975. gada 7. numurā. Diemžēl straumīte turpina savu plūdumību, un pa šiem diviem gadījumiem kaut kas atkal ir aiztecējis.

Sapēmām vēstulīti no Rīgas pilsētas Darbaļaužu deputātu padomes izpildu komitejas Labiekārtošanas pārvaldes. Tanī izteikta atzina, ka smiltnes, šķembīņas un grantīte, ko lieto apmalīšu izgatavošanai, nav pietiekami saļa izturīgas un rezultātā betoniņa darinājumiņi, ko izgatavo no minētajiem inertajiem materiāliem, neiztur normatīvos paredzētās temperatūras svārstības un betoniņš, prāsti izsakoties, sadrūp. Vēl viena vainīte esot cementiņš ar marciņu «400», kurš neatbilst tehnisko noteikumu prasībām.

Lai palielinātu betoniņa saļa izturību, Ceļu pārvalde 1976. gadā esot pieprasījusi Rīgas pilsētas Izpildu komitejas plānu komisijai speciālus ķīmiskos preparātus: abietīna sveķus un naftas ziepītes. Ja būtu saņemti un lietoti visi pieprasītie preparātiņi un, protams, ievērota vajadzīgā tehnoloģija, betona kvalitāte būtu daudz augstāka.

Cik zināms, līdz šim brīdim nav saņemti ne sveķi, ne ziepītes.

Jāizsaka nedrošs minējumiņš, vai tikai līdz ar to nevar rasties kādas citas ziepītes. Bet varbūt vienkārši precīzāk jāievēro ražošanas tehnoloģija, jo katrs otrais izstrādājumiņš, kas rāda faktiņi, tomēr ir derīgs.

Par to vajadzētu padomāt, citādi šis sāpju bērniņš tērē pārāk daudz naudiņas! Un skatīņa arī nav.

A. KURS

Intelligenti cilvēki

Nesen Sergejs Mihailovičs Širokovs no-
ļuva visai mulķīgā situācijā. Viņa darbavie-
rā vajadzēja notikt sapulci, bet kaut kāda
emesla dēļ tā nenotika un Sergejs Mihailo-
vičs pārnāca mājās agrāk, nekā sievai bija
olijis.

Un tā viņš pārnāk, bet mājās sieva ar kā-
u nepazīstamu vīrieti dzer tēju. Pati sēž, ie-
ērpusies savā mīļākajā kleitā ar kružītiem,
bet vīrietis uzvilcis Sergeja Mihailoviča pi-
žamu un birdina cigaretes pelnus viņa la-
iņākajā pelnu traukā.

Sieva, protams, apmuļst.

— Ah, ahi! — ievaidas un aizskrien uz vir-
vi. Arī viesis tā kā ieklepojas, kā ne.

— Atvainojiet! — murmina. — Es nejausi
zīlīnāju uz galdauta ievārijumu...

Bet Širokovs, kā stāvējis, tā stāv, nezina,
kā teikt.

— Mēs visu veļu nesam uz mazgātavu,
tad zini, ka būs tīra...

— Jā, tā ir ērtāk, — viesis piekrīt, — tas
ir liels atvieglinājums...

Pēc pauzes Sergejs Mihailovičs atsāk sa-
runu:

— Varbūt jums vēl ieliet tēju?

— Paldies, paldies! — viesis atbild. — Pie-
tik. Man jāpošas mājup.

— Tik agri? — Širokovs jautā.

— Ir jau laiks, — viesis paskaidro,
— mājās mani gaida...

— Bet pats nekust ne no vietas. Gaida, kaut-
rējas.

— Šogad tāds draņķīgs laiks, — viņš do-
mīgi saka, — ziema ievilkusies...

— Jā, — Širokovs piekrīt, — diez, kā tas
atsauksies uz ražu?

Atkal abi klusē. Sergejs Mihailovičs ska-
tās ārā pa logu, viesis — griestos.

— Kā jums ar veselību? — viesis painte-
resējas.

— Paldies, nekas. Pērn sirds tā kā strei-
koja, bet tagad, liekas, viss kārtībā. Un kā
jums?

— Asinsspiediens nedaudz svārstās.

— Manam brāļadēlam arī augsts asins-
spiediens.

Tagad Širokovs skatās griestos, bet vie-
sis — ārā pa logu.

— Varbūt uzsplēšim šahu?

Viesis uzelpo un piekrīt.

Negribīgi tiek saliktas figūras un sākas
partija. Desmitajā gājienā viesis iegūst zirgu.

— Pag, kā tad tā? — Širokovs brīnās.

— Jūsu bandinieks te nestāvēja.

— Kāpēc nestāvēja? Jūs gājāt tā, es tā,
jūs pēc tam tā, es šitā.

— Nezinu, bet es šai vietā bandinieku
neredzēju.

— Kā tad neredzējāt, ja tā dēļ jūs ar dā-
mu šeit nevarējāt nākt.

— Ar kādu dāmu?

— Ar šo te, ar kādu gan citu? Atceraties,
jūs mani vēl gribējāt šahot.

— Nu labi, labi, ejiet, jūsu gājieni! —
uzbudināti teica Sergejs Mihailovičs. — Spē-
le vēl nav beigusies...

Spēle turpinās. Pēc pieciem gājieniem Ši-
rokovs atbiežas — ar zirgu izveido dakšu.
Pretinieks savukārt šo zirgu kauj ar laidni.

— Stop, stop, es vēl roku neesmu atņēmis.

— Nav tiesa, atņemāt.

— Bet es jums saku, neatņemul Redzat, es
vēl tagad to turu.

— Tagad turat, bet pirms atņemāt.

— Ko jūs te ļaucat man galvu, — Širo-
kovs ir sašutis, — ejiet, jūsu gājieni!

— Iešu, bet jūs nolieciet vietā zirgu!

— Kāpēc? Es iešu, lūk, šadī!

— Nē, gājienu ņemt atpakaļ nedrīkst.

— Es neko neņemu atpakaļ. Ejiet vai pa-
dodieties!

— Jums ir jāpadodas, ne man...

— Ha, ha, ha! — Širokovs iesmejas.

— Jūs esat vienkārši diletants! Jūsu gājieni.

— Vispirms nolieciet vietā zirgu!

— Ne prātā nenākl! Jums kaut kas ir bi-
cies, un man tāpēc būtu jāzaudē figūra? Ja
neredzat, uzlieciet brilles!

— Neprotat spēlēt, tāpēc gribat mani pa-
ķert uz dullo.

— Kurš neprot spēlēt? Es? — Sergejam
Mihailovičam aizraujas elpa. — Puika! Āksts
gatavais! Ko tu saproti no šaha?! Ārā no
manas mājas!

Ar plašu žestu viņš norāda uz durvīm.

Viesis notrauc no galdina figūras, apņē-
mīgi sāk pārgērbties un izsmējīgi murmina:

— Ir nu gan spēlmanis! Tādam tikai do-
mino spēlēt, neko vairāk!

Kad aiz viesa aizcērtas durvis, Sergejs Mi-
hailovičs drebošiem pirkstiem savāc figūras,
noliek šaha dēli plauktā un, izgājis virtuvē,
saniktnos saka prieklusūšajai sievai:

— Atradies šahists! Laidni par oficiēri
sauc. Tfu! Gnīda, nekas vairāk!

Viņš sašutis sapurca viesa nosviesto pižā-
mu un ar nicināšanu iemet to kaktā.

«Tu paskat,» domā, «cik mulķīga situāci-
ja! Ko tādos gadījumos parasti runā, pat ie-
maties nevaru. Ar sievu man, protams, būs
cīnīties sava runāšana, galu galā šķīršos
no tā, bet ko lai iesāk ar šo te? Taču ne-
var celt traci. Lai ko es tagad viņam teiktu,
tas iznāks rupji un neintelligenti. Parādīt vi-
mam durvis — tas būtu ļoti nepieklājīgi.
Iturāli cilvēki tā nedara. Un iespējams
tā, ka es neprastu to izdarīt...»

Sergejs Mihailovičs brīdī paklusēja, tad,
kā jūzdamies vainīgs, pasmaidīja un ne-
tikli nomurmināja:

— Nekas, nekas, par to jums nav jāraizē-
jas. Galdautu var izmazgāt...

Un atkal klusē, nespēj izdomāt, par ko vēl
vēlu runāt. Kas attiecas uz viesi, tas ir ga-
rējais. Redzams, intelligenti cilvēks.

Nav labi,» doma «tagad, saimnieka klāt-
nē, pārgērbties, bet, no otras puses, ne-
var svešu pižamu iet mājās.»

Ēž un ar pirkstiem bungo pa galdū.

Širokovs paminstinās, paminstinās, redz —
sums ievilkas un kļūst pavisam mulķīgs.
Šis atpoga žaketi, aizpogā, ieklepojas un
aizpogā.

BULOTA («Šluota», Vilņa)

Slimība. Kāda tā ir?

Markaitis pārnāca mājās no-
is un sapicis.

— Vakariņas. Kādas tās ir? —
šis strupi noprastīja sievai.

Sieva nolika uz galda šķīvjus,
ja krūzītē tēju.

— Tēja. Kāpēc tā auksta? —
Markaitis noburkšķēja.

— Vakariņas par karstu, šo-
par aukstu.

Markaitis pastūma krūzītē sā-
lūn kerās pie biezputras.

— Svists. Cik daudz tā jābūt
putrā?

Sieva bažīgi paraudzījās uz
Markaitis galvu.

— Paklau, kas ar tevi ir? Pār-
pūties esi, vai?

Vīrs neko neatbildēja. Beidza
ēst, tad ierunājās atkal.

— Pieci rubļi. Kur tie ir?

— Kam tie tev vajadzīgi?

— Nervi. Ar ko tos nomieri-
nāt?

Sieva sāka skaisties.

— Tikai ne ar pusstopul!

— Ragana! Kāda ir tās loma
ģimenē? — Markaitis drūmā bal-
si turpināja.

— Esi tik labs, pasaki, tu
esi slim? — sieva uztraucās
ne pa jokam. — Tu jau vairs
nerunā cilvēka valodā!

— Vienādi virsraksti. Vai no
tiem nevar saslimt? — Markaitis
atbildēja.

ŠIS UN TAS PAR ŠO UN TO

Direktors pārmet sekretārei:

— Nedrīkst tik daudz kļūdīties,
pārrakstot referātu.

— Ser, zirgam četras kājas un
tomēr tas kļūp.

— Pilnīgi pareizi, mis, bet
zirgs nesaņem tik lielu algu.

Saruna vilcienā.

— Vai jūs, lūdzu, nepateiktu,
cik ir pulkstenis?

— Nē, neteikšu, citādi mēs
sāksim sarunāties. Jūs stādīsities
priekšā man, es — jums. Tad iz-
rādīsies, ka mēs braucam uz vie-
nu un to pašu pilsētu. Es uzaici-
nāšu jūs pusdienās, bet manā mā-
jā jūs satiks manu meitu, viņa
jums iepazīs un jūs iepazīs ar

ņas roku. Bet kam man vajadzīgs
znots, kas nav spējīgs nopirkt
sevis pulksteni?

— Oficiant, vīstai, kuru jūs
man atnesāt, ir tikai kauļi un
ādal

— Ko lai dara, tagad tāda
mode — visi grib būt slaidāki.

Jauns baznīcas kalpotājs pie-
slīd klāt mācītājam, kad tas la-
sa sprediķi, un pačūkst:

— Tēvs, tur luktā spēlē poke-
ru...

— Zinu, — atcūkst draudzes
gans, — bet vispirms man jā-

P. KOZICS

— SKAIDRĀ VIŅU SURP NEATVEST!

M. MUŽIKANTAVS

PESIMISTS UN OPTIMISTS.

M. GINGELS

— PLĀNS APDRAUDĒTS, BET DIREKTORS VESELU MĒNESI
NAV SASTOPAMS ĢĀRBĀI
— VIŅŠ SKRAIDA, LAI RŪPNĪCAI SAMAZINĀTU PLĀNU!

V. ZAKIS

Skrūvīte

Es iegāju veikalā un apzīlbu. Plauktā stāvēja plastmasā, niķelī un tēraudā lemesots asfotais pasaules brīnums. Bet ikviens brīnums noteikti ir deficīts. Un deficītu nedrīkst palaist garām, lai tas maksātu ko maksādams.

— Lūdzu, esiet tik laipna, iesaiņojiet šo kolosālo mantul — teicu pārdevējai.

Pārdevēja brīdī raudzījās mani.

— Labprāt, — viņa sacīja un nolika agregātu uz leles. — Diemžēl tas nedarbojas. Lūk, šeit nav skrūvītes...

Skumji nopūtos, uzsitu deficītajam brīnumam knipi, un pēkšņi no agregāta dziļumiem kaut kas izkrita.

— Skrūvītē! — iesaucos. — Varbūt derēs?

Mēs izmēģinājām. Skrūvīte derēja.

— Viss kārtībā! — priecīgi secināju. — Ieskrūvēsim skrūvīti, agregāts darbosies, jūs saņemsit naudu, es saņemšu preci. Visiem būs labi.

Pārdevēja kļuva domīga.

— Bet kurš šo skrūvīti ieskrūvēs? — viņa vaicāja.

— Pieņemsim, ka jūs, — ierosināju.

Pārdevēja pākratīja galvu.

— Ne prātā nenākl — viņa paziņoja. — Man maksā algu par preces pārdošanu, bet skrūvīšu skrūvēšana jau ir remonts. Par remontu man algu nemaksā.

— Tādā gadījumā es pats varētu ieskrūvēt... — piedāvāju.

— Pircējam nav tiesību pašam remontēt agregātu, ko viņš vēl nav nopircis, — pārdevēja sacīja.

— Tādā gadījumā vispirms nopirkšu agregātu, bet skrūvīti ieskrūvēšu pēc tam, — ierosināju. — Kāda starpība?

— Milzīga! — pārdevēja teica. — Kā lai jums pārdodu preci ar defektu? Pasē man taču būs jāiespiež zīmogs, ka agregāts pārbaudīts un darbojas. Bet bez skrūvītes tas nemūžam nedarbosies!

— Tādā gadījumā izsaukiet meistaru! — sacīju. — Meistaram, es ceru, ir tiesības novērst defektus.

— Tas ir viņa pienākums! — pārdevēja piekrita. — Diemžēl meistars bija un aizgāja, jo šādu skrūvīšu darbnīcā patlaban nav. Skrūvītes šogad esot šausmīgs deficīts.

— Bet man taču skrūvīte ir! — iesaucos. — Izsaukiet meistaru, es iedošu viņam skrūvīti un viņš to ieskrūvēs.

Pārdevēja nopērtīja mani no galvas līdz kājām.

— Meistars šo skrūvīti neskrūvēs, — viņa paziņoja. — Tā ir jūsu personiskā skrūvīte, jo jūs to atradāt. Bet meistars drīkst skrūvēt agregātā tikai skrūvītes, ko viņš saņēmis noliktavā. Tāda ir kārtība.

Es vēlreiz aplūkoju agregātu. Atteikties no tā vienīgi tāpēc, ka noliktavā nav skrūvīšu, — tas stāvēja pāri maniem spēkiem.

— Bet ja es noliktavai uzdāvinātu šo skrūvīti? — vaicāju. — Noliktavā skrūvīti iegrāmatotu, izsniegtu meistaram, meistars atnāktu, skrūvīti ieskrūvētu, un es beidzot fiktu pie labas mantas...

Pārdevēja uzjautrināta pasmīnēja.

— Jūs nevarat šo skrūvīti uzdāvināt noliktavai, — viņa sacīja. — Noliktavām nav tiesību pieņemt no privātpersonām skrūvītes.

— Tādā gadījumā ietu pie notāra un noslēgšu dāvināšanas līgumu, — paziņoju. — To taču es drīkstu darīt?

— Drīkstet, — pārdevēja piekrita. — Lai gan šaubos, vai notārs šādu līgumu apstiprinās. Skrūvīte maksā kapeiku, notāram par darbu pienākas noteikts procents no līgumā minētās mantas vērtības, bet kāds gan var būt procents no vienas kapeikas?

— Var noapaļot uz augšu, — teicu.

— Notāram nav tiesību par līguma apstiprināšanu iekasēt summu, kas ir tikpat liela, cik līgumā minētā, — pārdevēja paskaidroja.

Es notraucu sviedrus. Līdz šim uzskatīju, ka no ikviena bezizejas stāvokļa var atrast vismaz pāris izejas. Šai gadījumā izejas, šķiet, nebija.

— Tādā gadījumā es aiznesīšu skrūvīti uz atrašo mantu biroju, — sacīju. — Tur taču manu skrūvīti ņems prefī!

Pārdevēja sadrūma.

— Tur ņems, — viņa piekrita.

— Brīnišķīgi! — iesaucos. — Jūs pēc tam aiziesit uz biroju, paņemsit šo skrūvīti, izsauksit meistaru, iedosit viņam skrūvīti, viņš to ieskrūvēs un jūs agregātu pārdosīsit man...

Pārdevēja smagi nopūtās un atmeta ar roku.

— Staigā te visādi, — viņa sacīja. — Maksājiet kasē!...

A. MUKAŅS

— RE, KO DARA PAVASARA GAISSI!

D. BREIKSS

ZANIS EZĪTIS

Avārija

— Hallo, hallol! — saviem radiniekiem satraukti sauca auto-sportists Nīriki Ilokito (pa telefonu, uz pilsētu). — Mēs nu esam te!

— Kādi jūs?
— Auto un es.
— Ak tā? Kur tad jūs esat?
— Grāvī. Tīri jauks celmalas grāvīs. Te aug dzeltenas puķes un kurkuļi.

— Ai, ai, cik nelāgīl! Un tu iebrauci grāvī! Vai esi cietis?

— Man nav ne skrumbaņas. Pat kurpes palika sausas.

— Un kā ar mašīnu?
— Pēc izskata nekā nevar pateikt, bet šķiet, ka tālāk braukt būs neiespējami. Netieku laukā no grāvja. Piezvaniet! Jūpinenam uz autoremonta darbnīcu, lai at-sūta tehniskās palīdzības mašīnu. Līdz šējienai divdesmit trīs kilometri. Pazīmes: dzeltena puķe pogcaurumā un zila mašīna grāvī...

Pagāja ilgs laiks. Tik ilgs, ka Nīriki Ilokito satrauktie radinieki vētreiz piezvanīja uz Jūpinena autoremonta darbnīcu un jautāja:

— Vai par Ilokito kunga lī-mužīnu, kuram aizbrauca pakal-jūsu firmas mašīna, nav nekā dzirdēts?

— To mašīnu mēs jau sen aiz-vilkām uz pilsētu. Motors ir stip-ri cietis. Pašlaik tā atrodas darb-nīcā.

— Un pats Ilokito kungs? Vai viņš nebrauca reizē ar jums?

— Brauca gan... tas ir... Tiklīdz ieradāties pilsētā, viņu aizveda ar ātrās palīdzības mašīnu.

— Vai... Tad tomēr!

Satrauktie radinieki piezvanīja uz slimnīcu.

— Ak Ilokito kungs? Zinām, zinām, — slimnīcā atbildēja. — Ar viņu nav lobi. Ļoti smags stāvoklis...

— Vai dzīvība briesmās!

— Jā, nesen viņš vienam sanī-tāram mēģināja iesist ar krāslu pa galvu... e-e, jūs laikam gri-bat jautāt, vai viņa paša dzīvība ir briesmās. Nē, nav! It nemaz! Drīz viņš būs vesels.

— Bet kas tad viņam īsti kait?

— Viņam nekā nekā, Vismaz fiziski ne. Ilokito kungs ir sa-lauzts garīgi, un tas izraisa ja-smagu histērijas lēkmi.

— Vai viņš ir sasitis galvu?

— Nē. Viņš mēģināja sist pa galvu citiem.

— Kas tad ar viņu ir noticis?

— Viņš sēdēja savā mašīnā, kad darbnīcas mašīna to vilka uz pilsētu. Un tā viņš pārdesmit ki-lometrus bija spiests skatīties uz priekšā braucošu mašīnu, kuru nav iespējams apdzīt. Nekādā veidā! Neciešams stāvoklis tādām autosportistiem, kāds ir Ilokito kungam! Neizturēja nervi.

[No krājuma «Valītut tekosm»]

— VIŅI MANI NOSAUCĀ PAR DIENASZAGLĪ!
— NEUZTRAUCIES, VIŅIEM NAV NEKĀDU PIERĀDĪJUMU!

U. MEŽAVĪKS

R. BEJKERS

(«International Herald Tribune», Parīze)

PATĪKAMA DIENA

Standarta novēlējumu «Patīkamu dienu!» ameri-kāņu sarunvalodā izmanto tikpat bieži kā «Rokas augšā!».

Iedodiet oficiantei dzeramnaudu, un viņa jums novēlēs «patīkamu dienu». Taksometra šoferis, sa-pēmis naudu par braucienu, tāpat pavadīs jūs ar vārdiem: «Patīkamu dienu!» Degvielas uzpildīšanas stacijā jūsu mašīnai piepildīs benzīna tvertni un arī pateiks: «Patīkamu dienu!»

Reiz es iegriežos mazā konditorejas veikalā. Pa-sniegdama kafijas kūku, saimniece man novēlēja «patīkamu dienu».

— Kur tad lai rauj to «patīkamo dienu»? — es vaicāju.

— Ko? — saimniece ar izbrīnu pavērs manī.

— Es jautāju, kur lai meklē «patīkamo dienu».

— Par ko jūs runājat?

— Jūs nupat man novēlējāt «patīkamu dienu». Man tas ļoti iepatikās, un tagad es gribu zināt, kas jādara, lai diena patiesi būtu jauka.

No telpas, kur cep tortes un kūkas, iznāca spē-cīgs tēvainis ar baltu micī galvā un paskatījās uz mani tā, it kā es grāstītos uzsaukt «Rokas augšā!».

— Ko šis sprukstipš te ālējas? — viņš vaicāja saimniecei.

— Vēlos «patīkamu dienu», — es teicu un taisijos žigli prom.

Nākamajā rītā devos uz Kromlija un Svotsa fir-mas veikalu, kuras reklamā rakstīts: «Viss cilvēkam, kuram ir nauda, lai apmierinātu jebkuru iegribu. Mūsu specialitāte: supermoderni bamperi automa-šīnām, ziloņu izbāzņi, sudraba grozāmie krēslī kok-teiljbāriem un daudz citu unikālu priekšmetu.»

— Ar ko varu pakalpot? — pie izejas mani sa-gaidīja pārdevējs.

— Vēlētos apskatīt, kādas jums ir «patīkamās dienas».

— Lūdzu, turp, — pārdevējs moži sacīja un veda mani uz «patīkamo dienu» nodaļu. — Te ir mūsu «patīkamās dienas» standartmodelis. Rīta pas-tā septiņi rēķini par dažādiem pakalpojumiem, divas stundas apakšzemes vilciena vagonā, kas iestrēdzis kaut kādas avārijas dēļ, tad sods par satiksmes no-teikumu neievērošanu, svaigs tomātu mērces traips uz kaklasaites un vakarā atgādinājums, ka pienācis jūsu mašīnas apdrošināšanas termiņš.

— Jūs neesat mani sapratis. Es lūdzu parādīt «patīkamās dienas».

lē, — pārdevējs, mazliet aizvainots, iebilda. — Ši te ir viens no skaistākajiem modeļiem ar augstākā klases sliktu laiku.

— Man labāk patīkt saulaina diena un be-šiem rēķiniem.

Pārdevējs teica, ka viņu firma ražojot arī šāde dienas, un parādīja man kaut ko gluži satriecošu

— Paskatieties šur! — viņš aicināja mani u-blakus nodaļu. — Vai tā nav brīnišķīga saule? U-lūdzu, pievērsiet uzmanību — neviena paša rēķina

— Neko neteiksi, jauka dieniņa, — es piekritu

— Bet tā taču nav ista «patīkamā diena». Kas jum ir ar ziediem, negaidīti lietu honorāru un apbur-šas dāmas smaidu?

— Tādā gadījumā varu piedāvāt mūsu firma jaunāko speciālmārkli. Te ir diena ar magonēm u-smaržīgām rozēm. Tai līdzī komplektā ir šī apbrīn-jami daļā lēdija, kas gaida jūs omulīgā restorānā, kur par pusdienām nem tikai sešdesmit astoņi dolārus. Rēķinā ietilpst arī mīļš pārsteigums. Ka abi izejat ārā no restorāna, negaidīti satiekaties e-jūsu sievu.

Godīgi sakot, arī šī «patīkamā diena» man pi-sirds negāja, un es pajautāju, vai viņiem krājum nav kaut kas muzikāls.

— Mūzikal — pārdevējs iesaucās. — Kāpēc jū-uzreiz neteicāt?

Viņš parādīja brīnišķīgu, klusu sestdienu. Garš gas brokastis. No plašu atskaņotāja plūda maigā Grīga melodijas.

— Pēcpusdienā pie jums ierodas, — pārdevē-centīgi slavēja precī, — jūsu bērni ar elektrogitā-rām, pastiprinātājiem, elektrobungām un jaunāk rokenrola ierakstiem.

Te, bruņotu polismenu pavadīts, parādījās veika-direktors.

— Vai radies kāds pārpratums? — viņš jautāj-pārdevējam.

— Šim džentlmenim nepatik mūsu «patīkamā dienas», — viņš paskaidroja.

— Ak tā? — direktors pārsteigts ieplēta acis.

— Jā. Viņam, redzat, ir vajadzīga parasta klus-lēta, vecmodīga diena, bez jebkādiem starpgadījumiem, bez rēķiniem un ar viņa iecienītās futbolku-mandas uzvaru.

Direktors noslēpumaini pasmaidīja un, konfide-ciāli pieliecis galvu uz manu pusi, sacīja:

— Tādas dienas vairs neražo. Vai jūs nevēlētu-

Kas šai pasaulē viss nenotiek pasaulē

Kāda Norvēģijas rēdereja reklamē sevi šādiem vārdiem: «Mūsu kuģos jūs varat braukt bez bailēm, jo mūsu kapteiņiem pasaulē ir aizliegts.»

Kādā Turcijas pludmalē pie Vidusjūras novietots plakāts ar šādu tekstu: «Nosūkšana aizliegta, turklāt tā ir kaltīga veselībai.»

Kāds ASV bērnu žurnāls izziņojis konkursu par šādu jauktajumu: «Kā ietaupīt zlepes!» Liecīgākā daļa lasītāju atbildēja šādi: «Retāk jāmazgājas.»

Kāda Odenzē (Dānijā) zemnieka ganības robežojas ar mežu. Meža malā viņš uzstādīja plakātu ar šādu tekstu: «Uzmanību, mednieki! Iekams šaujāt, labi paskatieties! Manu govju āda ir plankumaina, stirnu muguras mēdz būt brūnas.»

— Daži te apstrīd mana cilvēka tiesības, ieskaitot viņa tiesības uz genocīdu!

Francijā pazīstamā gaišreģe Soleja kundze (īstajā vārdā Zermēna Farža) daudzām klientēm pareģoja nākotni, taču pati par savu nākotni acīmredzot nezināja nekā. Jo vai tad citādi viņa par izvairīšanos maksāt nodokļus būtu nokļuvusi aiz restēm!

Romas zobārstniecības institūta students Annibale Bellini pēc profesoru ieteikuma bija spiests pārtraukt studijas, jo viņam pazuda smalkiem uršanas darbiem nepieciešamais pirkstu jutīgums. Brīvdienās Annibale bija strādājis būvdarbos ar pneimatisko urbi.

Piktū pilsētā Atlantijas okeāna piekrastē (Kanādā) katrs vīrietis, kas mēģina svētdienā noskūpstīt savu sievu vai citu sievieti, kļūst par likuma pārkāpēju. Attiecīgais likums pastāv kopš 1890. gada un joprojām nav zaudējis savu spēku.

Britu zinātnieki konstatējuši, ka enerģija, kas atbrīvojas, slmtūkstot futbolā draugiem izkļiedzot vārdu «vārti!», ir pietiekama divu litru ūdens uzvārīšanai.

Kādā mazā dzelzceļa stacijā Teksasē (ASV) izkārtis plakāts ar šādu tekstu: «Vilciens iet pietur tikai tad, kad ir vajadzība. Bet vajadzība ir tikai tad, kad lokomotīves vadītājs ierauga uz perona vismaz četrus vilciena gaidītājus.»

Milānas (Itālijā) galvenās dzelzceļa stacijas priekšā kāds apavu tīrītājs reklamē sevi ar šādu plakātu: «Es esmu veiklākais apavu tīrītājs pasaulē. Kamēr jūs izīnauksiet savu degunu, es nospodrināšu jūsu kurpes.»

Itālijā Mecokotonas tuvumā kādā ciemā izcēlās ugunsgrēks. Brīvprātīgo ugunsdzēsēju komanda pilnā sastāvā ieradās ugunsdzēsēju depo. Taču nevarēja izbraukt uz nelāmes vietas, jo izrādījās, ka neviens no komandas locekļiem neprot vadīt automobilu.

Grupa «Dzīvnieku atbrīvošanas frontes» biedru ielauzusies Karšaltonas (Anglijā) eksperimentālajā dzīvnieku klīnikā un palaidusi brīvībā vairākus tūkstošus balto peļu.

Rezultātā zooveikalos strauji pieaudzis pieprasījums pēc kaķiem, bet saimniecības preču veikalos — pieprasījums pēc peļu slazdiem.

Anglijas dzelzceļa pārvalde ir saņēmusi priekšlikumu iekārtot speciālus vagonus, kuros būtu aizliegts ne tikai smēķēt, bet arī plāpēt.

Pie kāda bīstama ceļu krustojuma Līdsas tuvumā (Anglijā) novietots plakāts ar šādu brīdinājumu: «Automobilis vispirms likvidēja zirgus, tagad tas grasās to pašu darīt ar cilvēkiem.»

PA «DADŽA» MATERIĀLU PĒDĀM

2. numurā «Dadzis» kritizēja brāķdarus par slikti uzceltu Nīkrāces ciema Izpildkomitejas ēku.

Kuldīgas rajona Izpildkomitejas priekšsēdētājs b. Lankenbergs savā atbildē raksta, ka Kuldīgas rajona Celtniecības pārvalde pieļāvusi brāķi grīestu apdore. Brāķis tiks izlabots līdz 1. jūnijam.

Š. g. 3. numurā «Dadzis» taustījās pa tumsu pie LVU studentu kopmītnēm Stūres ielā.

Rīgas pilsētas Izpildkomitejas Labiekārtošanas pārvaldes priekšnieks b. Oboļevičs sola, ka Ilģuciemā 2. dzīvojamā masīvā ierīkos apgaismošanu jau šogad. Pārējā Ilģuciemā dzīvojamā masīvā apgaismošanas darbus plāno veikt 1978. gadā.

Par arhaiskām darba metodēm Cēsu MRS Ierīku galdniecības cehā «Dadzis» brīnījās 4. numurā.

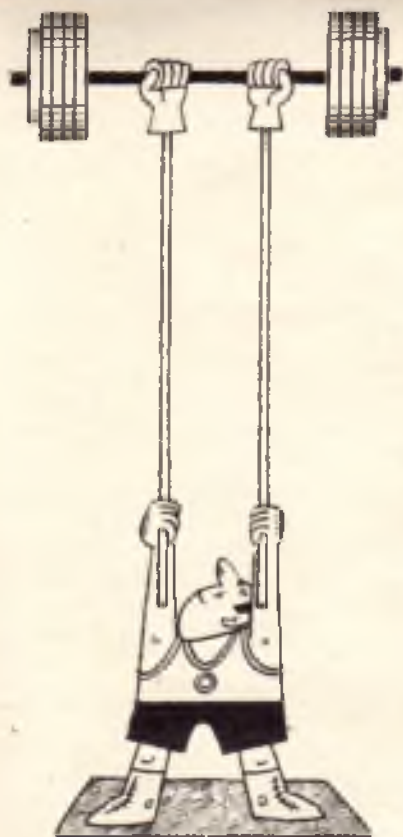
Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra vietnieks b. Rubens paskaidro, ka nākošgad zāģmateriālu žāvēšanu Ierīku galdniecības cehā izbeigs. Saskaņā ar kolektīvajā līgumā paredzētajiem pasākumiem šogad cehā veiks kapitālremontu un rekonstruēs skaidu nosūkšanas sistēmu.

4. numurā «Dadzis» uztraucās par plakano bateriju trūkumu.

Tirdzniecības ministrijas Rūpniecības preču pārvaldes priekšnieka b. Atamanukova atbilde nav visai optimistiska. Viņš raksta, ka tirdzniecības organizāciju pieprasījums pēc plakanažām baterijām tiekot apmierināts tikai par 45,8 procentiem. Citos mūsu zemes ekonomiskajos rajonos iepirkts 500 tūkstoši bateriju, bet tas slāvkli būliski nav mainījis.

5. numurā «Dadzis» parketa dēlišu pakās nekādi neizdevās saskatīt etiķeti uzādāto dēlišu daudzumu.

Limbažu mežrūpniecības saimniecības direktors b. Saulīte savā atbildē raksta, ka dēlišu pakām pārskatīšanās dēļ bijušas uzlīmētas nepareizas etiķetes. Šis gadījums apspriests parketu ražošanas ceha noliktavas sapulcē. Uzņēmuma administrācija uzdevusi ceha vadībai turpmāk

«Eulenspiegel», Berlīne

«Paris Match», Parīze

— Jums laimējās, ka suns sāka rīēt, jo zvans ir bojāts!
«Pourquoi Pas?», Brisele

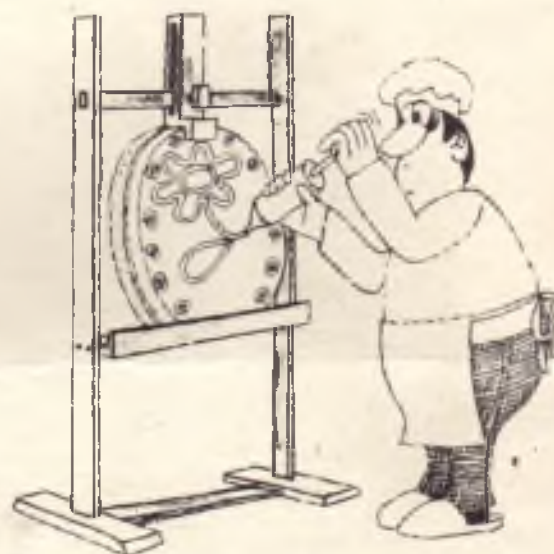
— Nu, pasaki man, vai mēs, pandas, neesam skaisti?

«New Yorker», Ņujorka

— Vai tu zini, ka mēs tū sirsnīgi kaujamies nu jau gandrīz divdesmit gadu!

«Dikobraz», Prāga

«Eulenspiegel», Berlīne

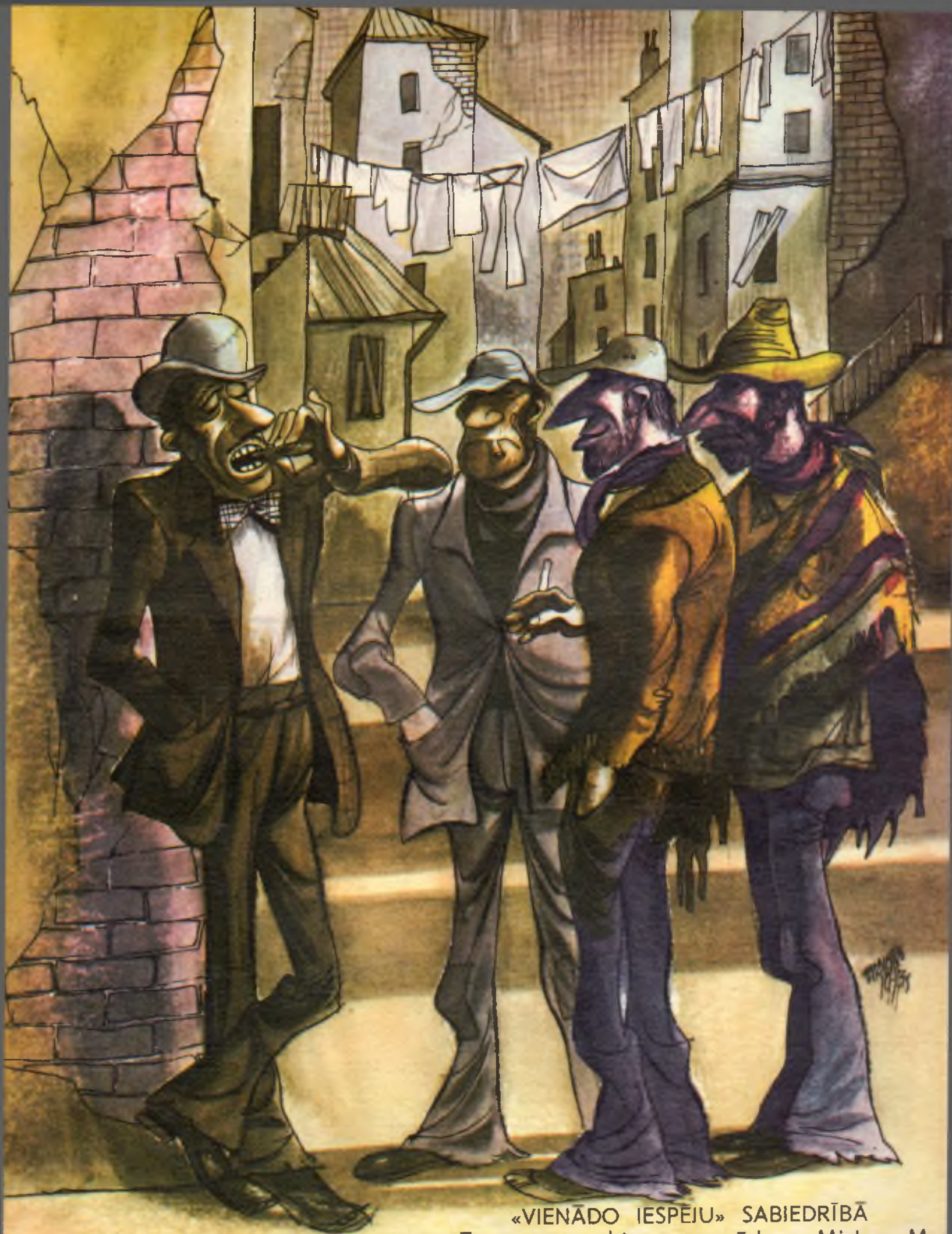

— Nē, nē, jūs mani absolūti neesat iztraucējusi!

«Stern», Hamburga

«Nebelspalter», Roršaha

«VIENĀDO IESPEJU» SABIEDRĪBĀ
— Es par savu biznesu nesūdzos. Misters Morgans un misters Hants arī nesāka uzreiz ar lielvēriena operācijām.